

Trustem rozumíme zvláštní formu sdružení majetku, který zřizovatel svěří jiné osobě – správci, aby s ním hospodařil ve prospěch zřizovatele případně třetích osob. Nový občanský zákoník systémově podřadil trust pod správu cizího majetku a dal mu český název svěřenský fond.

Příležitost, jejíž potenciál ukáže až praxe: Trusty v českém pojetí

AKTA

REKODIFIKACE

Předmětem našeho příspěvku tedy bude nejen obecné zamyšlení nad právní úpravou trustu, ale i nad některými z variant jeho možného uplatnění v českých podmínkách. Protože trust je v zahraničí již zavedeným právním institutem, pokusíme se nabídnout i stručný exkurz do jiných právních úprav. Domníváme se, že v České republice teprve praxe ukáže, zda se těmito úpravami budou čeští uživatelé práva inspirovat či nikoli. Zákoně interpretací mantinely svým výkladem jistě stanoví až soudní praxe. Náš příspěvek si tak neklade za cíl problematiku svěřenského fondu vyčerpávajícím způsobem obsáhnout, avšak nabízíme k diskusi několik praktických postřehů, které se mohou pro aplikační praxi jevit zajímavé.

1

Podstata svěřenského fondu

České úprava svěřenského fondu se až nápadně podobá úpravě fiducie v Québecu. Mohlo by se téměř zdát, že québeckou úpravu kopíruje, než že z ní vychází. Hlavní, na první pohled patrnou charakteristikou svěřenského fondu je, že vlastnictví trustu nenáleží ani jeho správci, ani jeho zřizovateli, ani jeho beneficiéntům (dle § 1448 odst. 2 a 3 nového občanského zákoníku, dále jen „NOZ“). S trochou nadsázky lze tedy říct, že trust vlastní „sám sebe“.

Podle příslušných ustanovení NOZ svěřenský správce pouze v některých případech „jako vlastník“

► vystupuje (dle § 1456 NOZ). Dalším podstatným rysem svěřenského fondu v pojetí, jak jej zná NOZ, je neformálnost trustu a relativní snadnost jeho zřízení. Vnitřní poměry svěřenského fondu, stejně jako nadace, se řídí statutem (dle § 1452 NOZ). Kromě požadavku formy veřejné listiny je ovšem právní úprava, co se týče náležitostí, poměrně benevolentní. Svěřenský fond není předmětem zápisu v žádném veřejném rejstříku, předmětem evidence jsou pouze správci svěřenských fondů (dle § 1456 NOZ). Z toho vyplývá i anonymita svěřenského fondu, statut nemusí být nikde registrován, a tak není zřizovatel vystaven, pro někoho možná nežádoucí publicitě.

I přes relativně jednoduchou právní úpravu svěřenského fondu v NOZ, podléhá český trust specifickým pravidlům. Především samozřejmě platí, že veškerá práva vyplývající z existence svěřenského fondu jsou právně vymahatelná. Tak např. platí, že obmyšlený – beneficiant (je-li statutem svěřenského fondu designován) se může u soudu domáhat jemu náležejícímu plnění a to v souladu s pravidly statutu svěřenského fondu (dle § 1461 NOZ).

Osoba správce musí vždy jednat ve prospěch svěřenského fondu. Povinnosti správce vyplývající z jeho funkce jsou konstruovány na bázi srovnatelné s „*jednáním s péčí řádného hospodáře*“, jak je tato povinnost upravena v právu obchodním ve vztahu k členům statutárních orgánů obchodních společností. Kontrola nad svěřenským správcem je zajištěna soudní ingerencí do právních jednání správce a to zejména prostřednictvím negatorních žalob, možností odporovat právním jednáním, kterým správce poškozuje svěřenský fond (dle § 1466 NOZ). Na návrh může soud správce dokonce odvolat a jmenovat nového. V této souvislosti zůstává samozřejmě otázkou, s jakou přísností bude do budoucna „*náležitá péče*“ správce trustů soudy posuzována a do jaké míry bude soud do „*vnitřních poměrů*“ trustů zasahovat.

Základní charakteristiku svěřenského fondu dokresluje oprávnění věřitele domáhat se náhrady škody na zakladateli, správci nebo/a obmyšleném v případě úmyslného po-

škození jeho práv (dle § 1467 NOZ). Toto právo se tedy zdá být ještě silnějším právním instrumentem, než který představuje současná úprava § 42a občanského zákoníku. V tomto případě se totiž nejedná o odporovatelnost, ale o konstrukci pasivní solidarity mezi osobami NOZ povolanými k náhradě škody, která by věřiteli takovým jednáním vznikla.

Příklady z USA

Přestože trust v původním pojetí sloužil primárně jednotlivcům k ochraně nebo zachování integrity jejich majetku, našel si tento institut široké uplatnění i v obchodním právu. Jedním z takových příkladů je využití trustu coby alternativy obchodní společnosti. V trustovém právu USA je tento model znám coby Massachusetts business trust, který je obecným pojmem napříč Spojenými státy. Americký Business Trust byl totiž poprvé definován v roce 1827 Nejvyšším soudem USA právě ve státě Massachusetts, kde tento institut zažil svůj rozmach, proto se stále používá označení právě podle tohoto státu USA (viz např. Harwood vs. Tracy, 118 MA 631, Baker vs. Stern, 58 A.I.R. 462, Burnett vs. Smith, S.W. 1007).

Zcela specifickou právní úpravou v tomto smyslu disponují zejména státy Delaware a Aljaška (An Act relating to certain irrevocable transfers in trust, to the jurisdiction governing a trust, to challenges to trusts or property transfers in trust, to the validity of trust interests, and to transfers of certain trust interests; and providing for an effective date [ALASKA STAT.] http://www.legis.state.ak.us/basis/get_bill_text.asp?hsid=HB0101C&session=20; Delaware Code <http://delcode.delaware.gov/title12/c035/sc06/index.shtml>). Zejména co se týče daňových aspektů trustu a dobytosti majetku z trustu věřiteli zakladatele trustu. Tento trust je i v USA entitou nevznikající zápisem ve veřejném rejstříku a slouží k nejrůznějším obchodním operacím. Může být rovněž vytvořena i entita mající povahu „*dceřiné společnosti*“ pro zvláštní typy transakcí – majetek společnosti může být takto specificky spravován, kontrolován nebo investován. Pro svou jednoduchou strukturu může být tento typ správy obchod-

ního majetku vhodný i pro menší a střední společnosti (Robert C. Brown /profesor na Indiana University School of Law/: Common Law Trusts as Business Enterprises, <http://www.repository.law.indiana.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3468&context=ilj>).

Komerční využití trustu ve Spojených státech amerických se liší od toho tradičního především tím, že nejde o bezúplatný převod majetku na správce, ale naopak o specifický onerózní synallagmatický vztah. Business trust je tedy zvláštním typem trustu majícím svou zákonnou úpravu v zákonech jednotlivých států USA (viz např. čl. 1746.01 Revidovaného zákoníku státu Ohio <http://codes.ohio.gov/orc/1746> [„Ohio code“] nebo § 9502 Konsolidovaného zákoníku státu Pennsylvania), byť se jeho pojetí v jednotlivých státech – až na malé výjimky – příliš neliší. Obchodní trust jako nástroj k realizaci podnikatelského záměru může být využit v mnohých obchodních odvětvích a v podstatě může konkurovat osobním i kapitálovým obchodním společnostem. Lze jej použít všude tam, kde lze uplatnit specifické vlastnosti trustu – jednoduchá struktura a samostatnost jmění v trustu.

Příklady z Québecu

Uplatnění v obchodním odvětví nachází i fiducie podle „*vzorové*“ québecké právní úpravy. Québec je příkladem zmiňovaného smíšeného právního systému, nachází se tedy na pomezí mezi angloamerickým a kontinentálním právním systémem. Z tohoto důvodu se lze domnívat, že by „*Fiducie du Droit Statutaire*“, jak se nazývá obchodní trust v québecké terminologii, mohl fungovat i v čistě kontinentálních podmínkách, jako jsou české. Québeckou obchodní fiducii je možné definovat jako převod movitých nebo nemovitých věcí obchodní společností správci, který následně zastupuje větší počet věřitelů této společnosti (René Dussault: La Fiducie dans le droit québécois <http://www.erudit.org/revue/cd/1963/v5/n2/1004177ar.pdf>).

Jedná se o formu obchodní záruky, kterou poskytuje společnost za účelem dalších investic nebo rozšiřování provozu. Společnost tedy například vyčlení část svého majetku, získá použitelné finanční

Přestože trust v původním pojetí sloužil primárně jednotlivcům k ochraně nebo zachování integrity jejich majetku, našel si tento institut široké uplatnění i v obchodním právu. Jedním z takových příkladů je využití trustu coby alternativy obchodní společnosti.

prostředky a věřitelé získají cenné papíry opravňující je k postupnému uspokojování z vyčleněného majetku (René Dussault, op.cit.). Věřitelé jsou tedy beneficienty trustu a společnost získá likvidní prostředky. Dalším využitím québeckého trustu může být obdoba finanční záruky. V tomto případě společnost vydělí část majetku, ale i práv a jiných majetkových hodnot, které jsou správci poskytnuty jako záruka (viz René Dussault, op. cit.). Správce, v tomto případě investor, v případě prodlení společnosti s vrácením investice získá vlastnictví k předmětným hodnotám vyčleněným společností.

2

Trust jako alternativa obchodní společnosti?

Předchozí kapitola nastínila využití trustu v obchodním pojetí v zahraničních právních úpravách. Je však možné tuto praxi zavést i v tuzemských podmínkách?

Podle našeho názoru, který se opírá především o zásady, na kterých je NOZ vystavěn a s ohledem na nepochybně liberální českou úpravu svěřenského fondu, máme za to, že to možné je. Jak již bylo řečeno, k založení trustu musí zakladatel pouze vydat statut ve formě veřejné listiny (notářského zápisu). NOZ stanoví pouze nezbytné náležitosti statutu svěřenského fondu, zejména označení, účel, vymezení majetku a označení případných beneficien-
tů. Konkrétní pravidla plnění ze svěřenského fondu jsou již zcela na vůli zakladatele. Již založení fondu bude tedy méně nákladné a administrativně náročné než například založení a vznik společnosti s ručením omezením (patrně nejčastěji využívanou formou obchodní společnosti v českých i evropských podmínkách). Menší finanční náročnost spočívá zejména v absenci minimální „výše vkladu“ do svěřenského fondu, ta je zcela na vůli zakladatele. Zakladatel rovněž není zatížen žádnými poplatky za podání návrhu na vklad do veřejného rejstříku. Zákon rovněž nepožaduje jakoukoli identifikaci zakladatele trustu, trust ani nemusí mít žádné „sídlu“, je totiž konstru-

ován jako „*souhrn majetku vytvořený za určitým účelem*“. V tomto ohledu je třeba poznamenat, že úprava USA, kde má právní úprava trustu nejdelší historii, je, co se týče formálních náležitostí na statut trustu, o mnoho přísnější (viz např. čl. 1746.05 Ohio code). Předpokladu, že by český svěřenský fond mohl teoreticky fungovat obdobně jako obchodní společnost, nasvědčuje i formulace NOZ, že „*fond lze zřídit i za účelem investování pro dosažení zisku k rozdělení mezi zakladatele, zaměstnance, společníky*“. I zákon samotný tedy počítá se „*společníky*“ svěřenského fondu.

Jak se ale trust, kromě výše zmíněného, liší od obchodní společnosti? Jinak řečeno, proč by měl někdo chtít zřídit trust namísto obchodní společnosti k realizaci nějakého podnikatelského záměru?

Při správném využití možností, které trust skýtá, může být jeho struktura výhodnější než obchodní společnost. Mezi hlavní nevýhody obchodních společností patří zejména zmíněná administrativní náročnost, existence podnikatelského rizika, střet zájmů společníků a managementu a riziko vzniku odpovědnosti (byť omezené) společníků nebo managementu za škody způsobené společností třetím osobám.

Nízká administrativní náročnost trustu již byla popsána. Lze snad jen dodat, že podle české právní úpravy může zakladatel trustu mě-

**Hlavní charakteristikou svěřenského fondu je, že vlastnictví trustu nenáleží ani jeho správci, ani jeho zřizovateli, ani jeho beneficien-
tům. S trochou nadsázky lze tedy říct, že trust vlastní „sám sebe“.**

nit osoby oprávněné z plnění trustu, podmínky plnění z trustu nebo zvyšovat jmění v trustu. Podmínky těchto změn stanoví opět statut (dle § 1458 odst. 1 NOZ). Zákon výslovně neuvádí, za jakých podmínek lze statut trustu změnit, lze se však domnívat, že tato pravidla musí být určena statutem. Změny statutu by zřejmě musely mít opět formu notářského zápisu, byť to zákon výslovně nestanoví.

Kritériem pro posuzování výhodnosti svěřenského fondu je jistě i míra rizikovosti majetku v trustu. Vydělením majetku do formy svěřenského fondu k určitému účelu by zakladatel (například obchodní společnost) eliminoval riziko postižení celého svého majetku v případě nezdaru investice.

Jedním z podstatných problémů v životě obchodní společnosti je zajistit její corporate governance, tedy vedení a kontrolní mechanismy uvnitř společnosti. S problematikou corporate governance mohou úzce souviset i odlišné osobní zájmy různých skupin osob více či méně angažovaných ve společnosti (např. společníci, management, věřitelé společnosti). Na jedné straně tak např. může stát zájem o maximálně rychlé dosažení zisku společností s akceptací odpovídající míry podnikatelského rizika, na straně druhé pak zájem o konzervativnější a tedy méně rizikové obchodní transakce s cílem dlouhodobé prosperity společnosti. Výhodnost svěřenského

TRUSTY JSOU PO CELÉM SVĚTĚ:

- ♦ Trust jako takový existuje napříč světovými právními úpravami, a to jak v systému angloamerickém, kontinentálním, tak i tzv. smíšeném.
- ♦ Právě právní základ daného systému do jisté míry předurčuje podobu trustu.
- ♦ Jistě stojí za povšimnutí, že angloamerický systém trust vnímá spíše jako právní nástroj existující v mnoha různých podobách majících rozličné účely, zatímco civilistická právní věda na trust nahlíží coby na jeden z institutů uspořádání majetku.
- ♦ Tomu nasvědčuje fakt, že oficiální znění Haagské úmluvy o právu uplatnitelném na trusty z roku 1985 – je v anglickém znění „Convention of 1 July 1985 on the Law Applicable to Trusts“ a ve francouzském znění „Convention du premier juillet 1985 relative à la loi applicable au trust“ – dalo by se tedy říci, že kontinentální právo zná pouze jeden „typ“ trustu.

► fondu v této oblasti spočívá v eliminaci těchto různých zájmů. V trustu je totiž zásadní vztah tří stran zakladatele, správce a beneficiantů (obmyšlených) primárně regulován zřizovacím statutem svěřenského fondu, k němuž ještě musí přistoupit specifický závazek svěřenského správce ke správě trustu (dle § 1451 a § 1452 NOZ).

Práva a povinnosti těchto tří stran tedy konkrétně určuje zakladatel pro futuro tím, že vydá statut svěřenského fondu. Teprve přiznáním práv beneficiantům na plnění z fondu vzniká také jejich právní nárok na toto plnění. Nikdo jiný, než statutem definovaní beneficianti se plnění z majetkového výnosu trustu domáhat nemůže. K tomu navíc přistupují poměrně významná práva zakladatele a beneficiantů kontrolovat jednání svěřenského správce (dle §1463 a násl. NOZ). Zakladatel navíc může tyto vztahy na základě statutu průběžně neomezeně upravovat, může se dokonce stát sám i správcem nebo beneficiantem (v případě, že by byl zakladatel současně i správcem, musí mít svěřenský fond minimálně dva svěřenské správce).

Obchodní trust v českém pojetí by mohl fungovat například níže předestřeným způsobem. Obchodní společnosti vydělí část svého majetku, kterou vloží do jí zřízeného svěřenského fondu. Právo na plnění z majetku ze svěřenského fondu může být v souladu se statutem svěřenského fondu předmětem obchodní transakce uskutečněné mezi obchodní společností a potenciálními beneficianty z trustu (domníváme se, že je možné tímto způsobem vymezit beneficianty fondu, neboť NOZ požaduje ve statutu svěřenského fondu pouze stanovit „způsob určení beneficiantů“, dle § 1452 odst. 2 písm. f NOZ). Obchodní společnost následně tato práva prodá investorům (tedy beneficiantům), ale ponechá si nárok na zbytkový majetek po zániku trustu a uspokojení beneficiantů v souladu se statutem. Hospodařením s majetkem trustu se bude hodnota majetku zvyšovat, což bude výhodné jak pro zakladatele, tak pro beneficianty. Obdobně využití obchodního trustu v právním systému USA popisuje Steven L. Schwarz: Commercial Trusts and Business Organizations: Untraveling the Mystery

Svěřenský fond není předmětem zápisu v žádném veřejném rejstříku, předmětem evidencí jsou pouze správci svěřenských fondů. Z toho vyplývá i anonymita svěřenského fondu.

Trust jako prevence proti insolvenční

Při vytvoření institutu zcela odděleného majetku od majetku nebo osoby zakladatele se přímo nabízí využít trust jako formu ochrany před věřiteli. Vytvoření trustu je časově úsporné a majetek v trustu není nijak právně propojen s majetkem zakladatele. Zakladatel by tedy věřitelům nemohl vydat majetek, který mu právně nepatří.

Tato možnost jistě napadla i tvůrce zákona, protože tuto možnost omezil ustanovením, že „účastní-li

scholarship.law.duke.edu/cgi/view-content.cgi?article=1841&context=faculty_scholarship. Správce trustu bude v tomto případě fungovat nestranně. Musí pouze jednat v zájmu trustu a beneficiantů, nesleduje tedy žádný vlastní účel. Neměl by mít zájem na provádění rizikových transakcí, jelikož z nich nebude mít prospěch. Naopak, příliš rizikové transakce by mohly být posouzeny jako jednání „v rozporu se zájmy trustu“ a navíc by se zakladatel a beneficianti mohli domáhat u soudu zákazu takového jednání správcem a případného nároku na náhradu škody. Správce by navíc mohl být kdykoli nahrazen.

Jelikož svěřenský správce nebude veden snahami provádět s majetkem v trustu rizikové transakce, trust bude spíše stabilnější formou entity s dlouhodobým ziskem.

se svěřenský správce, zakladatel nebo obmyšlený činů sledujících úmyslné poškození práv zakladatelova věřitele nebo poškození svěřenského fondu, jsou zavázáni společně a nerozdílně.“ Jedná se tedy o zcela zjevnou snahu zákonodárce zamezit vyvádění majetku dlužníků nebo různým formám tunelování společností.

Přesto se nabízí otázka, do jaké míry bude toto ustanovení použitelné a skutečně výše uvedeným praktikám zabrání. Ustanovení neříká nic o přenesení důkazního břemene na zakladatele trustu a další uvedené osoby. V souladu s obecnými principy občanského soudního řízení bude muset „poškození práv zakladatelova věřitele“ prokazovat sám věřitel. Zřejmě tedy bude muset prokázat, že se nemůže domoci uspokojení své pohledávky na zakladateli trustu (když před zřízením trustu to možné bylo). Věřitel bude ještě navíc muset prokázat škůdci úmysl poškodit jeho práva.

Poměrná anonymita trustů, zejména s ohledem na osobu zakladatele trustu, také může znesnadnit postavení věřitele usilujícího o splnění závazku zakladatele trustu.

Předně platí, že ve veřejném rejstříku má být zapsán pouze správce „jako“ vlastník trustu, zákon však neukládá žádnou povinnost ukládání statutu trustu ve veřejné evidenci. I důvodová zpráva k novému občanskému zákoníku uvádí, že svěřenský fond není podroben veřejnoprávnímu dohledu a správce má být ve veřejné evidenci jako vlastník majetku ve fondu proto, aby byl majetek někde „evidován“.

Nad možností dohledat vztah mezi trustem s jeho zakladatelem tedy visí otazník. Převod movitého majetku do trustu k poškození práv věřitele bude patrně snazší, než převod nemovitosti ze stejného důvodu, jelikož ty jsou předmětem veřejné evidence.

Nejasný je také časový rámeček pro možnost napadnout činy záměrně poškozující práva zakladatelova věřitele. Jinými slovy, není zcela zřejmé, jaká (promlčecí) doba bude muset uplynout, aby věřitel již nemohl s úspěchem namítat, že ho zřízením svěřenského fondu zakladatel záměrně poškodil. Je na místě vyslovit obecnou tezi, že pokud zakladatel vloží podstatnou část svého majetku do trustu a s odstupem několika let poté se ocitne v platební neschopnosti, tento vklad majetku do svěřenského fondu nebude s největší pravděpodobností možno s úspěchem napadnout.

Nadto jistě nelze opomenout i princip ochrany nabytých práv třetích osob v dobré víře (viz zvláštní část důvodové zprávy v komentáři k § 1463 až 1467). Tedy v případě kolize mezi zájmy věřitelů, beneficiantů či zakladatele trustu na straně jedné a třetích osob nabyvších práv od svěřenského fondu v dobré víře na straně druhé, vždy bude třeba přednostně zkoumat, zda zneplatněním konkrétních právních jednání správce nedojde k újmě takové třetí osoby. Kvalifikace újmy třetích osob ve vazbě na ochranu práv výše uvedených osob spojených se svěřenským fondem však bude vždy na úvaze soudu.

Tyto a další otázky tedy bude muset zřejmě zodpovědět až soudní judikatura. Lze proto jen spekulovat o tom, kdy bude příslušná judikatura k dispozici a jak „pružně“ bude reagovat na výše popsaná rizika související s právy věřitelů zakladatele svěřenského fondu.

Příklady z německy mluvících zemí

S otázkou vztahu insolvence a trustu se snaží vypořádat i rakouská právní doktrína. Zásadní rozdíl mezi českou a rakouskou úpravou spočívá ve faktu, že v rakouské úpravě se svěřenský správce stává „plnoprávným“ vlastníkem majetku v trustu (Martin Spitzer: Wirtschaftsuniversität Wien: Insolvenční síla svěřenské správy v právně kompa-

rativní perspektivě, s. 534; in XXI Karlovarské právnícké dny, Praha: Leges, 2013, s. 534). Právní praxe v německy mluvících zemích tak zastává názor, že co úpadci nepatří, může být z majetkové podstaty vyloučeno (§ 44 odst. 1 rakouského insolvenčního zákona; § 47 německého insolvenčního zákona). Otázky však v tomto smyslu vzbuzuje především vyloučení majetku v případě insolvence svěřenského správce, nikoli zakladatele, neboť ten ve svěřenském fondu vůbec nefiguruje – existuje pouze jeho obligačněprávní závazek správce vůči zakladateli (Martin Spitzer, op. cit., s. 531).

V současné době německá judikatura konstantně dovozuje, že z majetku správce lze vyloučit to, co „jeden ze svého majetku svěří do věrných rukou jinému“, tj. převede na něj k tomuto majetku vlastnické právo, a sice takovým způsobem, že tato jiná osoba má převedené právo vykonávat vlastním jménem, ale nikoli je použit ke svému prospěchu. Svěřenský majetek se přitom z majetku příkazce vylučuje právně, ačkoliv ne hospodářsky (z rozhodnutí německého Říšského soudu z r. 1914; sbírka rozhodnutí Říšského soudu ve věcech občanských 84, 217). Jak ale podotýká vídeňský profesor Spitzer, ospravedlnění této praxe stále chybí, proto je současná situace křehká a zůstává stále zcela nevyřešená (Martin Spitzer, op. cit., s. 554). Jak již bylo zmíněno, předchozí závěry tak nelze pro českou právní úpravu zcela převzít.

Příklady z USA

V USA, právním domově trustů, funguje úprava trustového práva umožňující ochranu majetku před insolvencí jen v několika málo státech. Judikatura nejvyššího soudu v USA například dovodila, že není možné, aby měl kdokoli z vlastnictví pouze užitek, bez toho, aby se na tento majetek mohly vztahovat nějaké závazky. Toto rozhodnutí mířilo na trust, kdy zakladatel převedl majetek do trustu, sám sebe stanovil beneficiantem a taktó zamýšlel obejít svoje závazky vůči svým věřitelům (Nagel, 580 N.W.2d at 811; rovněž i John E. Sullivan III, Gutting the Rule Against Self-Settled Trusts: How the New Delaware Trust Law Competes with Offshore Trusts, 23 DEL. J. CORP. L. 423, 426 [1998]; James T. Lorenzetti, The

Na mnohé otázky poměrně strohá úprava nového občanského zákoníku neodpovídá. I do úpravy tohoto institutu tak prozařuje základní zásada občanského práva, na které je vystaven NOZ, tedy autonomie smluvních stran.

Offshore Trust: A Contemporary Asset Protection Scheme, 102 COM. L.J. 138, 139[1997]).

I velmi benevolentní úprava tzv. neodvolatelného trustu v právu státu Aljaška umožňuje věřitelům zakladatele trustu domoci se plnění své pohledávky, pokud byl trust vytvořen za účelem poškození práv zakladatelova věřitele (ALASKA STAT. Id. § 34.40.110[b][1]). Žaloba věřitele z důvodu zkrácení jeho práva může být ovšem podána v objektivní lhůtě čtyř let od vzniku trustu nebo jednoho roku od doby, kdy se věřitel mohl o zřízení trustu dozvědět (ALASKA STAT § 34.40.110[d][1][B].)

Podle našeho názoru má institut trustu v českém právu velký potenciál a představuje výhody, díky kterým může být brzo hojně využíván. Náš příspěvek měl především za cíl poukázat na širší použitelnost institutu svěřenských fondů, a to zejména v obchodních transakcích, tedy v oblasti velmi vzdálené svému původnímu účelu v právním systému, v němž vznikl. V mnoha státech dnes trust funguje jako moderní a pružný instrument a jeho úprava v českém právním řádu poskytuje slušný základ k tomu, aby se zde trustové právo ujalo a využívalo.

I tak je ale zřejmé, že na mnohé otázky poměrně strohá úprava nového občanského zákoníku neodpovídá. I do úpravy tohoto institutu tak prozařuje základní zásada občanského práva, na které je vystaven NOZ, tedy autonomie smluvních stran. Na nevyřešené otázky, které se jistě se zrodem svěřenských fondů vyskytnou, časem odpoví judikatura soudů, případně zákonodárce prostřednictvím novel NOZ. Je ale jisté, že trustové právo má mnoho co nabídnout i v českých poměrech. ♦